

Příprava na 3. seminář OVp022 Evropská integrace a desintegrace Občanství EU. Schengenský prostor.

Občanství EU

Výchozí text je zněním článku 20 Smlouvy o fungování Evropské unie, který upravuje občanství Evropské unie. Pod ním najdete otázky, které byste měli být schopni odpovědět na základě textu.

1. Zavádí se občanství Unie. Každá osoba, která má státní příslušnost členského státu, je občanem Unie. Občanství Unie doplňuje občanství členského státu, nenahrazuje je.
2. Občané Unie mají práva a povinnosti stanovené Smlouvami. Mají mimo jiné:
  - a) právo svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států;
  - b) právo volit a být volen ve volbách do Evropského parlamentu a v obecních volbách v členském státě, v němž mají bydliště, za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu;
  - c) na území třetí země, kde členský stát, jehož jsou státními příslušníky, nemá své zastoupení, právo na diplomatickou a konzulární ochranu kterýmkoli členským státem za stejných podmínek jako státní příslušníci tohoto státu;
  - d) petiční právo k Evropskému parlamentu, právo obracet se na evropského veřejného ochránce práv a právo obracet se na orgány a poradní instituce Unie v jednom z jazyků Smluv a obdržet odpověď ve stejném jazyce.

Tato práva se vykonávají za podmínek a v mezích stanovených Smlouvami a opatřeními přijatými na jejich základě.

1. Máte Vy občanství EU? Jak jste jej získali?
2. Představte si situaci, že jste občan ČR s trvalým bydlištěm v Brně. Přestěhujete se do Francie a pobýváte již třetím rokem ve francouzském městě Lyon. Ve městě Lyon má ČR honorární konzulát. Mohli byste volit na území Francie do komunálních voleb města Brna, pokud dodržíte lhůtu k oznámení, že máte zájem volit v Lyonu? Mohli byste Vy být voleni v Lyonu do tamějších obecních voleb a stát se tak zastupitelem města Lyon?
3. Máte rádi netradiční dovolené a rozhodnete se jet Vy, jako státní občané ČR, na dovolenou do státu Benin (Afrika), kde budete zatčeni nebo ztratíte cestovní doklady. Chcete pomoci, ale k Vaší smůle se zastupitelský úřad ČR nenachází v Beninu, ale v Nigérii. Tam se však nemáte jak dostat, navíc bez dokladů. Zjistíte, že v Beninu je francouzské velvyslanectví. Můžete využít jeho pomoci?
4. Jako občan EU se můžete svobodně pohybovat nejen po členských státech EU, ale i po státech nečlenských jen z titulu občanství EU. Je toto tvrzení pravdivé?
5. Můžete se Vy obrátit s žádostí/dotazem na Evropskou komisi i v češtině?

Schengenský prostor

K zodpovězení těchto otázek Vám stačí mapa a krátký text popsany zde v zadání. Otázky jsou spíše k zamyšlení (brainstorming). Jediné info, které potřebujete vědět, je, že se rozlišuje vnitřní a vnější hranice. Vnitřní hranice = hranice mezi dvěma státy, které jsou v Schengenském

prostoru – zde jsou zrušeny kontroly na hranicích pro všechny osoby hranice překračující. Vnější hranice = hranice mezi státem, který je v Schengenském prostoru a státem, který v něm není – zde probíhá minimální kontrola pro občany EU (typicky předložení platného dokladu totožnosti – občanský průkaz, cestovní pas) pro občany EU. Pro občany třetích zemí je kontrola přísnější (například zjišťování cíle cesty či účelu cesty, vstupní vízum, pokud je potřeba).

1. Je rozdíl mezi volným pohybem a pobytem osob – občanů EU a pohybem a pobytem v rámci tzv. Schengenského prostoru? Pokud ano, jaký/jaké? Vyděte jen z informací v přiložené mapě.
2. Kde můžete (jako Češi) překročit hranice směrem z České republiky do Rakouska? A kde opačným směrem?
3. Proč je větší pravděpodobnost kolon aut při cestě z/na letní dovolenou do Rumunska například na maďarsko-rumunské hranici než na slovensko-maďarské?
4. Může být zavedena kontrola osob i na tzv. vnitřní hranici? Jmenujte příklady ve vazbě na Českou republiku a) za poslední týdny; za b) za poslední roky.
5. Může i Česká republika v nějakých případech vykonávat vnější kontrolu, i když je obklopena státy, které jsou součástí schengenského prostoru?

